

Suomen arvoisia tekoja Euroopassa

Keskustan eurovaaliohjelma

Keskusta

Sisällys

Johdanto – Ratkaisujen EU

1. Vahvasta arvopohjasta eheämpään Euroopan unioniin | 1.1 Yhteiset arvot ja pelisäännöt kaiken lähtökohdaksi | 1.2 Oikeudenmukainen ja tehokas päätöksenteko | 1.3 Enemmän demokratiaa vähemmän byrokratiaa

2. EU:sta globaali vastuunkantaja | 2.1 EU:sta aktiivisempi toimija globalisaation hallinnassa | 2.2 EU:sta vaikuttava ihmisoikeuksien puolustaja | 2.3 Muuttoliikkeen hallintaan kokonaisvaltainen ja inhimillinen lähestymistapa | 2.4 EU:n syventyvä puolustusyhteistyö vahvistaa kansalaisten turvallisuutta

3. Vihreämpi EU | 3.1 EU:sta globaali ilmastojohtaja | 3.2 EU:sta kiertotalouden johtava maanosana | 3.3 Ilmastotavoitteet saavutetaan kestäväällä uusiutuvien raaka-aineiden käytöllä | 3.4 Rahoitukseltaan vahva maatalouspolitiikka eurooppalaisten turvana | 3.5 Kestäväällä metsänhoidolla turvataan luonnon monimuotoisuus ja hiilinielut

4. Huolenpitoa eurooppalaisista | 4.1 Yhtenäisempää EU:ta rakennetaan vahvalla aluepolitiikalla | 4.2 Kansalaiset tarvitsevat vahvan sosiaalisen ulottuvuuden

5. Osaava kasvu | 5.1 Koulutuksella EU:sta globaali innovaatiokeskittymä | 5.2 Sisämarkkinat kuntoon – EU:sta digitalisaation ja tekoälyn edelläkävijä | 5.3 EU vapaa-kaupan globaali johtaja ja puolustaja | 5.4 Talouspolitiikka ja rahaliitto uudistettava vastuullisesti | 5.5 Rahoituskehyksillä lisäarvoa EU:sta

Keskusta vaikuttaa EU:ssa

Johdanto

– Ratkaisujen EU

Tällä hetkellä ympärillämme kuohuu. Unionilla on vastassaan ennen näkemättömiä haasteita sekä maailmanlaajuisesti että eurooppalaisittain: alueelliset konfliktit, terrorismi, kasvavat muuttopaineet, populismi, protektionismi sekä sosiaalinen ja taloudellinen eriarvoisuus. Jotta EU voi olla vahva ulospäin, on meidän juuri tässä hetkessä oltava erityisen yhtenäisiä sisältä. Suomen Keskustan ideologinen isä Santeri Alkio kirjoitti jo vuonna 1920, että rauhan turvaamiseksi Euroopassa olisi pohdittava sellaisen politiikan toteuttamista, joka johtaisi kohti valtioiden liittoa. Hän mainitsi jopa yhteisvaluutan. Hän oli edelläkävijä monessa asiassa ja niin myös tässä. Suomen ohjenuorana EU:n kehittämiseksi on ollut kansainvälinen yhteistyö ja rauhan ja taloudellisen kehityksen edistäminen.

Seuraavan kymmenen vuoden aikana haluamme siis unionin, joka on turvallinen, vauras, kilpailukykyinen, kestävästi kehitettyvä sekä sosiaalisesti vastuuntuntoinen. Unionin, jolla on tahtoa ja kykyä olla maailmassa keskeinen toimija ja edelläkävijä niin ilmastonmuutoksen hillinnässä, köyhyden vastaisessa taistelussa kuin innovaatioissa ja vapaakaupassa.

Haluamme unionin, joka tarjoaa kansalaisilleen uusia mahdollisuuksia kulttuuriseen ja sosiaaliseen kehitykseen ja menestyä omassa elämässään. Haluamme unionin, joka on avoinna niille Euroopan maille, jotka kunnioittavat arvojamme ja sitoutuvat edistämään niitä.

Haluamme keskittyä asioihin, jotka näkyvät lisäarvona kansalaisten arjessa. EU:n ei tule vaikeuttaa kansalaistensa elämää, vaan päinvastoin. Keskusta haluaa, että me suomalaiset näymme ja kuulumme EU:n päätöksenteon eri tasoilla. Huutelu ei kuitenkaan auta, politiikassa on oltava sisältöä, konkretiaa ja selkeitä tavoitteita. Keskusta haluaa kat-

soa eurooppalaista kokonaisuutta ja vaalia yhtenäisyyttä, samalla kuitenkin muistaen kristallin kirkkaasti sen mikä on meidän kansallinen etumme. Jos me suomalaiset emme aja asiaamme, sitä ei tee kukaan mukaan. Haluamme Suomesta kokoaan suuremman eurooppalaisen äänitorven, jota kuunnellaan ja jolta kysytään.

Meidän Eurooppa rakennetaan seuraavan kymmenen tavoitteen kautta.

1. Yhdessä sovituista päätöksistä ja arvoista pidettävä kiinni.
2. Muuttoliike hallintaan kokonaisvaltaisella ja inhimillisellä tavalla.
3. EU:n puolustusyhteistyötä syvennettävä.
4. Kiertotalous ja uusiutuvat raaka-aineet EU:n ilmastopolitiikan kärkeen.
5. Rakentavaa yhteistyötä arktiseen politiikkaan.
6. Puhdas ja laadukas ruuantuotanto turvattava vahvalla maatalouspolitiikalla.
7. Menestymisen mahdollisuuksia oltava kaikkialla Euroopassa.
8. Toimivat sisämarkkinat hyödyttävät kaikkia.
9. Talous- ja rahaliittoa uudistettava vastuullisesti.
10. Vapaakauppaa reiluilla pelisäännöillä.

1. Vahvasta arvopohjasta eheämpään Euroopan unioniin

1.1 Yhteiset arvot ja pelisäännöt kaiken lähtökohdaksi

Keskustalaisessa ajattelussa arvot muodostavat päätöksenteon pohjan, jotka toteutuvat käytännön toiminnassa. Tämä ajattelu pätee, olipa kyse sitten yrityksestä, poliittisesta puolueesta, maan hallituksesta tai Euroopan unionista. Eurooppalaisten arvojen historia on se pohja, jolle myös keskustalaisina olemme rakentaneet Eurooppa-politiikkaamme.

Viime vuosisadan alkupuolella pyrkimys rauhaan nousi Euroopassa päätavoitteeksi ensimmäisen ja toisen maailmansodan veristen kokemusten seurauksena. Toisen maailmansodan kauhut synnyttivät lopullisesti määrätietoisien tahtotilan Euroopassa pyrkiä ponnekaasti kohti pysyvää rauhaa ja yhteistyötä.

Toukokuussa 1950 Ranskan pääministerin Robert Schumanin antamasta julistuksesta muodostui lähtökohta rauhanomaisen Euroopan rakentamiselle. Keskeiset eurooppalaiset johtajat näkivät, että kokonaan toisenlaisen, paremman Euroopan yhdistävänä tekijänä tulisivat olemaan yhteiset arvomme. Seuraavana vuonna allekirjoitetusta Pariisin sopimuksesta alkaen on uudenlaista Eurooppaa rakennettu yhdessä tuumin ja päättäväisesti.

Eräs keskeinen Schumanin ja muiden EU:n perustajaisien esiin nostama käsite oli yhteinen vastuu tulevista sukupolvista. Tämä ylisukupolvinen periaate on myös tärkeä peruseriaate keskustalaisessa ajattelussa. Taloudellista ja poliittista elämää ei vie eteenpäin ainoastaan vapaa kilpailu, vaan yhdessä koettu vastuu myös vastapuolena koetun osapuolen kohtuullisesta pärjäämisestä.

Keskustalaisessa ajattelussa lähdetään myös siitä, että Euroopan yhteisön ja historian rooli

rauhanprojektina on hyvä muistaa, kun tarkastelemme tämän päivän Euroopan unionin arvopohjaa ja päätöksentekoa. Eurooppalaiseen arvopohjaan sisältyy paljon enemmän, kuin vain tällä hetkellä suosiossa olevat arvostukset tai ohimenevät ihanteet. Kysymys on unionin toimintaa ohjaavista periaatteista. Euroopan unionin perussopimuksessa unionin perusarvoiksi on määritelty ihmisarvo ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo ja oikeusvaltio. Nämä arvot ovat myös keskustalaisen Eurooppa-politiikan ydinarvoja. Näiden arvojen tulee myös näkyä EU:n jäsenvaltioiden toiminnassa yhdistävänä tekijänä, joiden kautta varmistetaan unionin tulevaisuus terveenä arvoyhteisönä.

Keskustan mielestä ihmisoikeuksien ja ihmisarvon kunnioittaminen pitää näkyä kaikessa poliittisessa päätöksenteossa. Tästä on pohjimmiltaan kyse EU:ta voimakkaasti kohdanneessa maahanmuuttokriisissä. Meidän sydämemme sanoo, että niitä, jotka pakenevat sotaa, kokevat henkilökohtaista vainoa, kärsivät ja tarvitsevat apua, on autettava yhdessä. Tämä on kyettävä tekemään niin, että säilytämme yhteiskuntarauhan ja oikeudenmukaisuuden.

Toteutuuko eurooppalainen kansanvalta? Paljon puhutaan siitä, että eurooppalaista päätöksentekoa pitäisi pystyä tuomaan lähemmäs kansalaista. Keskustan mielestä ihmisten tulee kyetä osallistumaan entistä paremmin eurooppalaiseen päätöksentekoon. Tässä ei valitettavasti ole vielä kaikilta osin onnistuttu. Epäluulot ja kritiikki Euroopan unionia ja sen päätöksentekoa kohtaan kumpuaa usein osattomuudesta ja ulkopuolisuuden tunteesta. Vahva kansanvalta ja demokraattiset periaatteet takaavat meille vakaan ja keskusteleavan eurooppalaisen unionin. Sen keskeisenä osana ovat ja demokraattiset jäsenvaltiot. Tällaista itsenäisten jäsenvaltioiden muodostamaa avointa ja demokraattista Euroopan unionia Keskusta haluaa olla osaltaan rakentamassa ja edistämässä. Keskusta lupaa, että EU-politiikka huomioidaan nykyistä enemmän puolueen toiminnassa. Ei aina erillisenä pienenä osa-

sena, vaan EU-näkökulma mukaan mahdollisimman moniin tilaisuuksiin, keskusteluihin, tapahtumiin ja kannanottoihin

Tasa-arvoon pyrkimisen tulee näkyä kaikessa eurooppalaisessa päätöksenteossa. Keskustalaisina haluamme edistää kaikin tavoin sukupuolten välistä tasa-arvoa. Euroopassa olemme paremmalla tasolla kuin monessa muussa maanosassa, mutta täälläkin parannettavaa riittää. Tämän vuoksi EU:n sosiaalinen ulottuvuus on tärkeä ja keskeinen kokonaisuus, jossa toimet tasa-arvon edistämiseksi esimerkiksi työelämässä tulee huomioida vahvemmin. Keskustalle on myös erityisen tärkeää huolehtia alueellisesta tasa-arvosta. EU-politiikassa tämä on aina ollut yksi ohjaavista periaatteista. Alueellisia eroja on koko unionin historian ajan pyritty kaventamaan vahvan koheesiopolitiikan avulla. Tämä politiikkatoimi on tuottanut hyviä tuloksia kaventamalla kehityseroja unionin alueella. Myös tulevaisuudessa koheesiopolitiikan on oltava vahvasti esillä EU:n politiikkatoimissa ja sen on säilyttävä koko EU:n laajuisena.

Oikeusvaltioperiaate on yksi EU:n jäsenvaltioiden keskeisimpiä arvoja. Keskustan mielestä tästä arvosta kiinni pitäminen on EU:n tulevaisuuden tärkeimpiä kulmakiviä. Mikäli jäsenvaltio rikkoo unionin oikeusvaltioperiaatetta, Lissabonin sopimuksen artikla seitsemään on kirjattu mahdollisuus rajoittaa jäsenmaan äänestys-oikeutta. EU:n päätöksenteossa on konkreettisesti vahvistettu siihen, että arvojen eriytyminen voi johtaa myös ristiriitatilanteisiin. Olemme pahasti tuuliajolla, jos lakia lakataan kunnioittamasta keskeisenä yhteiskunnan perustekijänä.

Oikeusvaltioperiaate tarkoittaa käytännön tilanteessa ennen kaikkea vapaata ja riippumatonta oikeuslaitosta, jossa oikeudenkäytöstä vastaa lakien ja niiden sisällön läpikotaisin tunteva virkamiehistö, oikeuslaitos. Heidän ratkaisunsa perustuvat lakiin ja harkitun laintulkinnan perinteeseen, ei vallitsevaan poliittiseen mielipiteeseen. Yhteinen eurooppalainen haasteemme näyttää nyt olevan, kuinka valvomme oikeusvaltioperiaatteen toteutumista yhteisenä arvonaamme.

Onko kysymys sellaisesta perusarvosta, jonka yli ei pääse jyräämään mikään muu arvo? Keskustan mielestä näin on. Yhteinen ja vahva oikeusvaltioperiaatteen pohja tulee olla kaikille EU:n jäsenvaltioille. Jos jokin maa ei tätä periaatetta noudata, unionin tulee voida sanktioida maata mm. rahallista tukea jäädyttämällä.

Keskustan mielestä Euroopan unionia tulee kehittää moniarvoisena ja suvaitsevaisena jäsenvaltioiden yhteisönä. Myös tulevat eurooppalaiset sukupolvet ansaitsevat tulevaisuuden ja toivon näköaloja, jossa rauha ja kansojen välinen keskinäinen luottamus ovat keskeiset elementit. Ratkaisua eri uskontojen, vakaumusten ja kulttuuritaustojen sopuisalle rinnakkainelolle ei pidä hakea niiden häivyttämisellä, vaan vuoropuhelun ja yhteistyön lisäämisellä. Äärimmillään maan alle painettu uskonnollisuus synnyttää radikalisoitumista. Uskontojen ja vakaumusten välinen vuoropuhelu puolestaan voi auttaa löytämään yhteisiä arvoja yli kulttuurillisten rajojen ja ylläpitämään yhteiskuntarauhaa.

Keskustan mielestä eurooppalaisista perusarvoista kiinni pitäen ja kansallista omaleimaisuutta vaalien voimme turvallisesti rakentaa tulevaisuuden Eurooppaa, joka on myös jatkossa Suomelle luonteva arvo- ja toimintaympäristö.

1.2 Oikeudenmukainen ja tehokas päätöksenteko

Sääntöpohjainen kansainvälinen yhteisö on paras turvallisuustae myös Suomelle. Yhteisiä sääntöjä, normeja ja periaatteita noudattava kansainvälinen yhteisö on parasta eurooppalaiselle vakaudelle. Sääntöpohja kuitenkin rakoilee, kun suurvallat ja valtioiden ulkopuoliset toimijat koettelevat yhteisten normiemme kestävyyttä. Siksi Suomen ja Euroopan unionin tehtävä on osaltaan vahvistaa monenkeskisen järjestelmän ja järjestöjen toimintakykyä kaikin keinoin.

Keskusta katsoo, että YK on tärkein kansainvälisen yhteistyön areena EU:lle. EU:n on oltava rakentava kumppani YK:lle ja EU:n jä-

senmaiden on toimittava vahvoina oikeuden, vapauden ja rauhan toimijoina. Diplomatia on EU:n tärkein työkalu kansainvälisessä yhteisössä. Brexit tulee toteutuessaan jättämään merkittävän aukon EU:n vaikutusvaltaan YK:ssa.

Suomi tukee Nuoret, rauha ja turvallisuus -päätöslauselmaa kansainvälisesti ja lisää nuorten osallisuutta laaja alaisesti sekä sisäisissä että ulkoisissa turvallisuuskysymyksissä. Keskusta tukee päätöslauselman kansallisen toimenpideohjelman laatimista ja sen kunnianhimoista toteuttamista, jossa nuorten osallisuus on kiinteänä osana.

EU:ssa Suomen tulee vahvistaa sananvapautta, oikeusvaltioperiaatetta sekä monenkeskisen järjestelmän ja yhteistyön merkitystä. Keskusta haluaa, että Suomi tukee kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa ja toimii vakauttavana tekijänä, kun muut yrittävät sääntöpohjaista järjestystä rikkoa.

1.3 Enemmän demokratiaa vähemmän byrokratiaa

Suuri osa Suomessa säädettävistä uusista laeista tulee EU-lainsäädännöstä. Yleisesti ajatellaan, että EU on byrokraattinen ja sääntelee liiaksi ihmisten ja yritysten toimintaa. Keskusta pitää tärkeänä EU:n perusperiaatteisiin kuuluvaa suhteellisuusperiaatetta, jonka mukaan päätökset on aina tehtävä mahdollisimman lähellä kansalaisia.

EU:n on oltava suuri suurissa asioissa ja pieni pienissä asioissa. Liian pikkutarkka tai turha sääntely kuormittaa yrityksiä, haittaa talouskasvua ja heikentää EU:n oikeutusta kansalaisten silmissä. Turhaa sääntelyä voi ja pitää kumota.

Junckerin komissio on vähentänyt uusien säädösten määrää ja ollut aktiivinen nk. REFIT-ohjelman toteuttamisessa. Ohjelman tarkoitus on yksinkertaistaa, selkeyttää ja keventää EU:n lainsäädäntöä sekä vähentää byrokratiaa ja sääntelystä aiheutuvia kustannuksia. Keskustan mielestä REFIT-ohjelmaa tulee jatkaa ja parempi sääntely täytyy ottaa

osaksi myös seuraavan komission tavoitteita.

Keskustalaisten kansanedustajien, ministerien ja meppien on jatkettava vaikuttamistyötä paremman sääntelyn aikaansaamiseksi. Keväällä 2017 Keskustalainen silloinen maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen oli mukana kuuden EU-maan yhteisessä listassa, jossa annettiin neuvostolle 67 ehdotusta maatalouden byrokratian helpottamiseksi. Tällaista suoraa vaikuttamista on jatkettava. Suomella on myös tulevan EU-puheenjohtajuuden aikana mahdollisuus nostaa norminpurku EU-keskusteluihin. Keskustavetoisen norminpurkuhankkeen hyviä kokemuksia täyttyä hyödyntää EU-tasolla. Sipilän hallituksen norminpurkuhankkeessa on testattu kahdesa ministeriössä Yksi yhdestä -periaatetta, jossa uuden lainsäädännön tuoma yhden euron sääntelytaakka täytyy kompensoida toisaalla yhden euron säästöllä. Keskustan mielestä periaatetta sopii kokeilla myös EU:ssa.

Kevyemmän ja tarkoituksenmukaisemman sääntelyn ohella Keskusta kannattaa digitalisaation täysimääräistä hyödyntämistä EU:n hallinnossa ja lainsäädäntövalmistelussa. Suomessa on toteutettu viime vuosina valtava valtionhallinnon digitalisaatiourakka. Lähes kaikki viranomaisasiat voi hoitaa helposti verkossa silloin, kun itselle parhaiten sopii. Tämä tehostaa hallintoa ja parantaa palvelukokemusta. Nykyinen teknologia mahdollistaa myös etäkokousten järjestämisen. Tätä tulisi hyödyntää enemmän myös EU:n puitteissa.

Keskusta kannattaa Euroopan parlamentin siirtymistä yhden paikan politiikkaan. Euroopan parlamentin istuntojen järjestäminen Brysselissä ja Strasbourgissa muodostaa valtavan kuluerän taloudellisesti sekä kuormittaa ympäristöä.

2. EU:sta globaali vastuunkantaja

2.1 EU:sta aktiivisempi toimija globalisaation hallinnassa

Keskustan mielestä EU:n on oltava vahva toimija globalisaation hallinnassa. Globalisaatio on maailmanlaajuisista verkostoitumista ja moninapaistumista. Siihen sisältyy ihmisten, tavaroiden ja tiedon vapaata liikkumista sekä avoimuuden ja talouden kasvua. Tänä päivänä globaali yhteistyö on ensiarvoisen tärkeää, sillä olemme monin tavoin riippuvaisia toinen toisistamme. Taloutemme ovat yhteen kietoutuneita, eikä maailman suuria ongelmia voi ratkaista ilman kansainvälistä yhteistyötä. Globalisoituminen on merkinnyt myös mahdollisuutta juurruttaa demokratiaa ja ihmisoikeuksia laajemmalle Eurooppaan.

Keskusta haluaa kuitenkin muistuttaa, että vaikka globalisaatio on tuonut mukanaan paljon hyvää, myös negatiivisiin vaikutuksiin on voitava tarttua määrätietoisella politiikalla. Erityisesti työn murros ja työpaikkojen siirtyminen halpatyövoiman maihin sekä globaalit finanssikriisit ovat saaneet monet vastustamaan globalisaation edistämistä. Keskustan mielestä vain olemalla globalisaation airuina, reiluja kansainvälisiä pelisääntöjä luomalla, voimme ohjata sitä tasa-arvoisempaan suuntaan.

Tämä on ajallisesti tärkeää juuri nyt, koska Yhdysvallat on valitsemassa eristäytymisen ja protektionistisen tien. EU:lla on mahdollisuus nostaa profiiliaan aktiivisena toimijana globalisaation vastuullisessa hallinnassa ja siten puolustaa omien kansalaistensa asemaa maailmantasolla.

Toisaalta on tunnistettava, että etenkin Kiinan merkitys maailman politiikassa ja taloudessa kasvaa. Kun vallan painopiste siirtyy muualle, eurooppalaista arvomaailmaa ja näkemyksiä demokratiasta sekä ihmisoikeuksista haastetaan. Keskustan mielestä EU:n roolin tulee korostua kansainvälisessä yhteistyössä ja järjestöissä rauhan edistäjänä, demokratian

ja ihmisarvojen puolustajana. Avoimuuden ja läpinäkyvyyden tulee olla keskeisiä seikkoja kaikessa toiminnassa. Jotta EU kykenee olemaan kansainvälisesti vahva, sen on oltava yhtenäinen.

Keskustan mielestä EU:lla on laaja yleisihimillinen vastuu maapallomme suurista yhteisistä haasteista. Tämän työn keskiössä on Agenda2030 sekä kestävä kehityksen tavoitteet.

Tältä osin on katsottava entistä vahvemmin myös Afrikkaan. Keskustan mielestä EU:n tulee huomioida Afrikkaa koordinoitusti ja kokonaisvaltaisesti eri näkökulmista. Keskustan mielestä EU:n pyrkimys uudistaa suhteitaan kohti tasavertaista kumppanuutta Afrikan maiden kanssa on tervetullut. EU:n on jatkettava panostusta yhteiskuntien talouksien ja työllisyyden kasvuun sekä vakauteen. Suomen tulee kiinnittää tähän heinäkuussa alkavalla EU-puheenjohtajuuskaudellaan erityistä huomiota, kuten myös rahoituskehysneuvotteluissa.

Keskusta haluaa, että kehitysyhteistyöhön liittyvät kysymykset saavat entistä enemmän painoarvoa jatkossa. Keskustan mielestä Suomen on tavoiteltava 0,7 % BKT-tasoa kehitysmäärärahoissa. Keskusta haluaa, että kehitysyhteistyön tukimuotoja EU:n tasolla monipuolistetaan. Yleistuki ja kohdentamaton apu lisäävät avun nopeutta ja tehokkuutta, tästä on tärkeää pitää kiinni jatkossakin. Tältä osin yhteistyö niin kansalaisyhteiskunnan kuin yritysten kanssa on hyvin tärkeää.

Keskustan mielestä EU:n on panostettava lähialueidensa vakauteen. Epävakaas etenkin Pohjois-Afrikassa ja Lähi-Idässä luo meille riskin sekä terrorismin leviämisenä tänne, että myös uhkan hallitsemattomista muuttovirroista. Venäjän operaatiot Ukrainassa ovat nostaneet pintaan myös perinteisen sotilaallisen turvallisuuden kysymykset.

Keskustan mielestä EU:n tulee huomioida Länsi-Balkanin maiden edistyminen jäsenyysneuvotteluissa, joista pisimmällä ovat Montenegro ja Serbia. Keskustan linja EU:n

laajentumiseen on, mikäli ehdokasmaa statuksen saanut valtio täyttää kaikki EU:n asettamat jäsenyyskriteerit, EU voi laajentua myös Länsi-Balkanille. Laajentuminen kuitenkin edellyttää EU:n arvopohjaan ja jäsenyyskriteereihin sitoutumista. EU:n läsnäolo Länsi-Balkanilla on myös osa laajempaa alueen vakautus- ja assosiaatioprosessia, sitoen maita lähemmäksi läntistä arvoyhteisöä ja tukien maiden oikeusvaltio- ja demokraatiakehitystä.

2.2 EU:sta vaikuttava ihmisoikeuksien puolustaja

Keskusta haluaa, että Euroopan unionin pyrkimystensä mukaisesti sisällyttää ihmis-oikeuskysymykset kaikkiin politiikkoihinsa ja ohjelmiinsa. Kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti ihmisoikeuksien kunnioittamisen, oikeusvaltion lujittamisen, hyvän hallinnon ja vakauden on oltava keskeisiä päämääriä EU:n kaikissa ulkoisissa politiikoissa.

EU:n harjoittamassa kehitysyhteistyössä sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa Keskusta haluaa kasvattaa erityisesti tyttöjen ja naisten aseman sekä oikeuksien parantamisen roolia. Tämä pitää sisällään myös seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen. Tyttöjen ja naisten aseman parantamisella on ihmis-oikeuslottuvuuden lisäksi selvä vaikutus siihen, kuinka vauraksi ja yhdenvertaisiksi yhteisöt kehittyvät. Kun tytöille tarjoutuu mahdollisuus kouluttautua, pääsevät he todennäköisemmin työelämään ja myös osallistumaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Kansalaistensa potentiaalia koko vahvuudeltaan hyödyntävistä yhteiskunnista on todennäköisempää kehittyä sosiaalisesti oikeudenmukaisempia, kriisinsietokykyisempiä ja demokraattisempia.

Istanbulin sopimus eli Euroopan neuvoston yleissopimus naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumisesta tulee keskustan mielestä vahvemmin huomioida Euroopan Unionin kaikessa toiminnassa. Istanbulin sopimus ei vielä täysimääräisesti toteudu Suomessa. Suomi on naisille yksi EU:n väkivaltaisimmista jäsen-

maista. Tyttöjen ja naisten väkivallaton elämä tulisi olla Euroopan yhteinen asia. Tämä on myös vapaan liikkuvuuden ja naisten työllisyyden näkökulmasta merkityksellistä.

2.3 Muuttoliikkeen hallintaan kokonaisvaltainen ja inhimillinen lähestymistapa

Maahanmuutto haastaa EU:ta tulevinakin vuosina. Ihmiset voivat joutua jättämään kotinsa ja kotimaansa monista eri syistä. He pakenevat sotaa ja levottomuuksia, ihmis-oikeusloukkauksia ja vainoa. Väestönkasvu kehittyvissä maissa sekä ilmastonmuutoksesta johtuva kuivuus ja ruokapula aiheuttavat entistäkin laajemmilla alueilla levottomuuksia, konflikteja ja pakolaisuutta. Myös työttömyys ja toiveet paremmasta elämästä saavat ihmisiä liikkeelle.

Paenneilla on oikeus hakea turvaa ulkomailta, ja saada kansainvälistä suojelua. Keskustan mielestä EU:n tulee varautua siihen, että pakolaisuudesta tulee maailmanlaajuinen, pysyvä ja kasvava ongelma. Maahanmuutosta on Keskustan mielestä käytävä avointa ja rehellistä keskustelua, rasismia emme hyväksy. Keskusta ajaa inhimillistä, mutta hallittua maahanmuuttopolitiikkaa Euroopan tasolla.

Keskustan mielestä Euroopan unionin keskeisenä tavoitteena on luoda tulevaisuuteen suuntautuva ja kattava eurooppalainen maahanmuuttopolitiikka, joka perustuu yhteisvastuuseen, jossa jokainen jäsenvaltio kantaa kohtuullisen vastuunsa kokonsa ja voimavarojensa mukaan. Keskustan mielestä muuttoliikettä on hoidettava entistä enemmän pakolaisten uudelleensijoittamisen ja kiintiöpakolaisjärjestelmän kautta sekä läheisemmässä yhteistyössä Yhdistyneiden Kansakuntien ja YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n kanssa. Muuttoliikkeen tulee olla kokonaisvaltaisesti hallittua ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa.

Keskustan mielestä ihmisiä on autettava lähempänä kriisimaita. Lisäksi pakolaisleirien elinolosuhteita on parannettava niin, että suora kotiinpaluu sieltä olisi mahdollista.

Näköalattomuutta on lievennettävä panostamalla erityisesti koulutukseen pääsyyn.

Meidän on jatkossa kyettävä yhteisesti kasvattamaan pakolaiskiintiöiden määrää sekä luomaan pysyviä mekanismeja kriisitilanteiden varalle. Keskustan tavoite on, että turvapaikanhakijamäärät EU:ssa vähenevät ja kansainvälisen suojelun tarpeen arviointi siirtyy lähemmäs lähtö- ja kauttakulkumaita.

Keskusta esittää kuusi toimintatapaa hallitukseen muuttoliikkeeseen:

- Keskustan mielestä ensimmäiseksi on puututtava voimakkaammin muuttoliikkeen todellisiin juurisyihin. Tällä tavoin muuttoliikettä hallitaan kestävimmin. Näin voidaan vähentää myös tarvetta lähteä liikkeelle taloudellisista syistä. Tämä tarkoittaa entistä parempaa ja strategisempaa kumppanuutta Afrikkaan. Apu tulisi antaa mahdollisimman lähellä alkuperämaita ja pyrittävä muuttoliiketeistyöhön ja –järjestelyihin kolmansien kauttakulkumaiden kanssa.
- Toiseksi, uudelleen sijoittamista pakolaisleireiltä tulee lisätä. Suomen kokemusten mukaan uudelleensijoittaminen on toimiva järjestelmä ja sillä voidaan vähentää painetta ihmisalukuljetukseen sekä päästä hallitumpaan ja ennakoitavampaan maahantuloon. Samalla voidaan auttaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia, esimerkiksi naisia ja lapsia.
- Kolmanneksi, tehokas ulkorajavalvonta on muuttoliikkeen hallinnassa keskeistä. Se mahdollistaa puuttumisen laittomaan maahantuloon sekä ihmisalukuljetukseen ja –kauppaan. Laittomasti EU:n alueelle pyrkivät on otettava kiinni, tunnistettava ja rekisteröitävä. Ulkorajojen valvontaa tulee entisestään parantaa, jotta laitonta maahantuloa kyetään hillitsemään. Viimeisen vuoden aikana EU on lisännyt huomattavasti rahoitusta ulkorajojen valvontaan.
- Neljänneksi, poikkeus- ja kriisitilanteisiin tulee luoda selkeä järjestelmä taakan jakamiseksi. Tämä vaatii jäsenmailta solidaarisuutta ja vastuullisuutta. Suomi on kantanut vastuunsa, samalla kun osa jäsenvaltioista ei ole ottanut turvapaikanhakijoita lainkaan, mikä vie pohjan taakanjaon toiminnalta. Keskustan mielestä järjestelmään on luotava seuraamukset, jotta yhdessä sovittuja sääntöjä jatkossa noudatettaisiin.
- Viidenneksi, palautuksia tulee nopeuttaa. Jos ihminen ei ole saanut oleskelulupaa tai turvapaikkaa EU:n alueella on hänen palauttamisensa turvalliseksi luokiteltuun kotimaahansa sujuttava ongelmitta ja nopeammin. Tätä voidaan edistää tehostamalla valtioiden kahdenvälisiä palautusjärjestelyitä. EU:n takaisinottosopimukset kolmansien maiden kanssa ovat keskeinen väline palautusten edistämiseksi.
- Kuudenneksi, Schengen-järjestelmä on saatava toimivammaksi. Euroopan turvallisuustilanne on muuttunut muuttoliikekriisin ja viimeaikaisten terroriisikujen myötä. Sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvien uhkien torjunta edellyttää EU:lta toimenpiteitä. Tilanteen vuoksi keskustelu Schengenin kehittämisestä on vilkastunut. Komissio on ehdottanut sisärajavallontaa koskeviin säännöksiin muutoksia, jotka mahdollistavat aiempaa pitkäkestoisemman valvonnan. Suomi on mukana tässä työssä.

Turvapaikkapolitiikan tulee olla ihmisoikeuslähtöistä. Keskustan mielestä on kestävä tönä, että EU:n sisällä käytännöt vaihtelevat maittain. Tämä heikentää turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa. Suomessa jokainen turvapaikkahakemus käsitellään yksilöllisesti, tätä tulisi velvoittaa myös muilta EU-jäsenmailta.

Keskusta tukee työperäisen maahanmuuton helpottamista. Tarvitsemme osaavaa työvoimaa ikääntyvässä Euroopassa. Keskustan mielestä EU:n tulee panostaa entistä enemmän osaavan työvoiman saantiin.

Esimerkiksi niin kutsuttu EU:n sininen kortti, joka on tarkoitettu houkuttelemaan korkeasti koulutettuja maahanmuuttajia Eurooppaan, on Keskustan mielestä tärkeä keino tukea yrityksiä saamaan tarvittavaa työvoimaa. Kortin tarkoituksena on siis edistää EU:n kilpailukykyä koulutetusta työvoimasta, joka on nyt erittäin keskeistä koko unionin menestymisen kannalta.

2.4 EU:n syventyvä puolustus-yhteistyö vahvistaa kansalaisten turvallisuutta

Suomi on sotilasliittoon kuulumaton maa, joka ylläpitää omaa uskottavaa kansallista puolustustaan. Suomi on aktiivinen ulko- ja turvallisuuspoliittinen toimija, joka rakentaa monipuolista turvallisuuspoliittista yhteistyöverkostoa aktiivisen vakauspolitiikan pohjalta, edistäen rauhaa ja vakautta kansainvälisesti. Suomen etu on osallistua aktiivisesti ja omilla ehdotuksilla EU:n puolustusyhteistyön kehittämiseen, jotta unioni ja jäsenvaltiot pystyvät paremmin vastaamaan EU:n ja jäsenmaiden kohtaamiin tulevaisuuden turvallisuustarpeisiin ja edistämään vakautta lähiympäristössä ja laajemmin.

Keskustan mielestä Euroopan unionin on kannettava entistä suurempi vastuu omasta turvallisuudestaan ja olla kykenevämpi suojelemaan itseään ja kansalaisiaan ulkoisia uhkia vastaan. Keskusta katsoo, että Euroopan unionia on kehitettävä siten, että sen keinovalikoiman monipuolistamisen, suorituskykyjen kehittämisen ja yhteistyön vahvistamisen kautta voidaan turvata jäsenmaiden turvallisuus ja sotilaallinen koskemattomuus.

Lissabonin sopimukseen sisältyvät yhteisvastuulauseke ja keskinäisen avunannon lauseke vahvistavat jäsenmaiden keskinäistä solidaarisuutta ja velvoittavat niitä toimimaan keskinäisen avun antamiseksi erilaisissa kriisitilanteissa. Kukin jäsenmaa päättää kuitenkin itse omalta osaltaan avun antamisesta ja sen muodoista. Keskusta katsoo, että avunantamisessa ja – vastaanottamisessa on kehitettävä EU:n yhteisiä toimintatapoja ja nopean toiminnan valmiuksia. EU:n jäsenenä

Suomi ei voi olla ulkopuolinen, jos sen lähi-alueella tai muualla Euroopassa turvallisuus olisi uhattuna. Yhtä lailla Suomi odottaa solidaarisuutta ja avunantoa unionin jäsenmailta, mikäli maamme turvallisuus olisi uhattuna.

Unionin puolustuspolitiikan kehittämisen keskeisimpiä välineitä ovat pysyvät rakenteellinen yhteistyö, EU:n puolustusrahasto, puolustuksen säännöllinen arviointi, hybridiuhkien ja informaatiovaikuttamisen torjuminen sekä EU-Nato –yhteistyön syventäminen.

EU-puolustuksen kärkihanke on pysyvä rakenteellinen yhteistyö. Pysyvän rakenteellisen yhteistyön käynnistämistä sovittiin joulukuussa 2017. Osallistuvat jäsenmaat (pl. Tanska, Malta, Iso-Britannia) sopivat maaliskuussa 2018 17 ensimmäisestä PRY-projektista, jotka liittyvät koulutukseen, voimavarojen kehittämiseen ja operatiiviseen valmiuteen. Marraskuussa 2018 hyväksyttiin 17 uutta PRY-projektia. Suomi osallistuu tällä hetkellä seuraaviin projekteihin: rajat ylittävän sotilaallisen liikkuvuuden helpottaminen, keskinäinen avunanto kyberturvallisuudessa, ohjelmistoradiohanke sekä miehittämättömien maajärjestelmien kehittäminen. Lisäksi Suomi osallistuu tarkkailijana useaan projektiin. Pysyvän rakenteellisen yhteistyön käynnistämisen yhteydessä päätettiin myös osallistuvien jäsenvaltioiden toisilleen tekemästä 20 sitoumuksesta, jotka koskevat puolustusmateriaalialan investointeja, puolustusjärjestelmien yhdenmukaistamista, joukkojen käytettävyyttä, suorituskykypuutteiden täyttämistä ja eurooppalaisia materiaalihankkeita.

Pysyvä rakenteellinen yhteistyö hyödyttää Suomen kansallisten suorituskykyjen kehittämistä. Keskusta kannattaa Suomen aktiivista osallistumista pysyvän rakenteellisen yhteistyön hankkeisiin ja uusien hankkeiden suunnittelemiseen. Ennen uusien hankkeiden käynnistämistä, on arvioitava nykyisten hankkeiden toimivuus ja hyödyt kansalliselle puolustukselle. Keskusta kannattaa alueellisen yhteistyön syventämistä pysyvän rakenteellisen yhteistyön puitteissa. Itämeren alueen yhteistyön ja tilannekuvan parantaminen meri- ja ilma-alueella sekä arktisen

alueen turvallisuusympäristön vakaus ovat maallemme keskeisiä intressejä. Pysyvän rakenteellisen yhteistyön sitoumukset ja niiden täyttämisen ovat tärkeä osa yhteistyötä.

Euroopan puolustusrahasto ja puolustusteollinen kehittämisohjelma tarjoavat monia mahdollisuuksia kansallisten suorituskykyjen kehittämiseen ja alueelliseen yhteistyöhön. Euroopan puolustusalan teollisen perustan vahvistaminen tuo synergiahöytyjä, säästöjä ja vahvistaa maanosamme itsenäisyyttä, taloutta ja työllisyyttä puolustusteollisuudessa. Keskusta kannattaa puolustusteollisuudessa pk-yritysten roolin vahvistamista ja niiden osuuden kasvattamista yhteisessä puolustusrahastossa.

Unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikan on perustuttava jatkuvaan arviointiin ja kehittämiseen. Puolustuksen säännöllinen arviointimekanismi on käytettävä hyödyksi voimavarojen kehittämisessä, alueellisen yhteistyön laajentamisessa ja Naton kanssa tehtävässä yhteistoiminnassa.

Keskusta edistää Euroopan puolustusunionin vahvistamista, jotta unioni pystyy suojelemaan kansalaisiaan ja kantamaan vastuuta maanosamme turvallisuudesta ja vakaudesta. Voimavarayhteistyö, alueellinen yhteistyö, puolustustutkimus ja -rahasto, teollinen yhteistyö ja EU-Naton –yhteistoiminnan kehittäminen ovat tärkeimpiä välineitä puolustusunionin rakentamisessa.

Turvallisuuden yksi olennainen osatekijä on huoltovarmuus ja omavaraisuus. Sääilmiöistä johtuvat poikkeusolot ilmastonmuutoksen myötä tulevat lisääntymään. Turbulentissa maailmantilanteessa kyberkykyjen lisääntyessä myös ihmisten aiheuttamiin häiriöihin kriittisessä infrassa on syytä suhtautua vakavuudella varautuen EU:ssa. Keskusta kannattaa eurooppalaisen huoltovarmuusjärjestelmän kehittämistä.

3. Vihreämpi EU

3.1 EU:sta globaali ilmastojohtaja

Keskusta kannattaa ilmastopolitiikkaa, jossa luonto ja ympäristö huomioidaan kaikessa tekemässämme politiikassa. Luonnonvaroja on käytettävä kestävästi ja kohtuuden periaatteella mielessä pitäen.

Euroopalla on tässä tulevaisuudessa vielä nykyistäkin keskeisempi rooli. Euroopan on otettava selkeä globaali johtajuus ilmastopolitiikassa. Ainoastaan tällä tavoin saavutamme Pariisin sopimuksen tavoitteen pitää ilmastomme lämpenemisen alle kahdessa asteessa. Tällä vaalikaudella Suomi on omalla aktiivisuudellaan ja esimerkiksi nousnut todelliseksi ilmastopolitiikan vaikuttajamaaksi unionin sisällä ja kansainvälisesti. Keskustalaiset ministerit ovat olleet työssä keskeisiä toimijoita.

Keskusta näkee, että jäsenmaiden keskinäinen solidaarisuus on keskeistä yhteisen ilmasto- ja energiapolitiikan rakentamiselle. EU:n on toimittava yhdellä äänellä ollakseen vakuuttava ja vaikuttava globaali ilmasto- ja energiapolitiittinen toimija.

Suomi on päättänyt Sipilän hallituksen johdolla luopua kivihiiilen polttamisesta 2029 mennessä. Tämä on merkittävä ilmastoliittinen päätös, johon useimmat jäsenmaat eivät ole vielä kyenneet. Suomen tulee kannustaa muita jäsenmaita samaan päätökseen. Keskusta korostaa, että kivihiilestä luopuminen on ensiarvoisen tärkeää kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi.

Matkalla kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä EU:n on Keskustan mielestä myös tiukennettava vuoden 2030 päästövähennystavoitettaan nykyisesti 40 prosentista 55 prosenttiin vuoden 1990 päästöistä. Lisätoimet tulee kohdentaa ensisijaisesti päästökauppasektorille. Näin saavutamme kustannustehokkaita päästövähennyksiä kaikissa unionin jäsenmaissa.

Päästökauppajärjestelmän ohjausvaikutusta kohti ilmastoystävällisiä ratkaisuja tulee tehostaa poistamalla päästöoikeuksia markkinoilta nyky säännöissä sovittua nopeammin ja laajentaa sitä kattamaan myös kiinteistökohtainen lämmitys ja jäähdytys.

Suomelle tarjoutuu otollinen mahdollisuus vaikuttaa EU:n ilmastopolitiikkaan ja kirittää päästötavoitteita Suomen EU-puheenjohdajauskaudella, jolloin EU:n tulee päivittää päästövähennyssitoumuksensa YK:n ilmastopopimukselle. Lisäksi EU laatii vuoteen 2050 ulottuva pitkän aikavälin strategia, joka kattaa sekä päästöt että poistumat. Olemme yhdessä muiden kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa ajavien jäsenmaiden kanssa kannustaneet Euroopan komissiota antamaan strategian, joka vie EU:ta kohti hiilineutraaliutta vuosisadan puolivälissä. Lisäksi Keskusta haluaa, että ilmatorahoitusta lisätään ja maaperän hiilinieluja parannetaan.

EU:n ympäristöpolitiikassa tulee tähdätä maailmanlaajuisesti luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, kasvihuonepäästöjen pienentämiseen, ekologiseen tasapainoon ja turvallisuuteen sekä hyvinvoinnin oikeudenmukaiseen jakautumiseen.

Itämeren alue on merkittävä. Sen vaikutusalueella asuu noin 100 miljoonaa asukasta, liikennemäärät ovat maailmankin mittakaavassa valtavat. Meri itse on ehkä saastunein koko maailmassa. Meille suomalaisille Itämeri on henkireitti maailman markkinoille. Itämeren alueen ympäristöyhteistyön tulee jatkaa poliittista erimielisyyksistä riippumatta.

Arktinen alue tulee olemaan Euroopalle suuri mahdollisuus. Mittavat luonnonvarat, luonto, osaaminen ja geopoliittinen sijainti tekevät siitä strategisen kiinnostuksen kohteen. Keskusta haluaa EU:n mielenkiinnon kääntävän pohjoisten mahdollisuuksien edistämiseen. Tarvitsemme lisää investointeja liikenteeseen ja logistiikkaan, luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen ja alueella asuvien ihmisten tarpeisiin vastaamiseen.

Arktinen alue ja pohjoinen ulottuvuus myös tarjoavat EU:lle väylän tehdä yhteistyötä suurvaltojen kanssa kiristyvässä maailmanpoliittisessa tilanteessa. Yhteisessä pöydässä ratkotaan ilmastomuutoksen tuomia haasteita sekä neuvotellaan pohjoisesta merireitistä.

3.2 EU:sta kiertotalouden johtava maanosa

Onnistuaksemme ilmastomuutoksen torjunnassa ja päästäksemme eroon luonnonvarojen ylikulutuksesta tarvitaan Keskustan mielestä ripeä siirtyminen kiertotalouteen. Kiertotaloudessa tuotteet tehdään uusiutuvista materiaaleista kestäviksi, korjattaviksi, uudelleenkäytettäviksi ja kierrätettäviksi. Kiertotaloudessa alustatalous kukoistaa ja uudenlaisia palveluja syntyy. Kaikkea ei tarvitse omistaa itse, vaan lainaaminen ja yhteisomistaminen ovat arkipäivää.

EU:n tulee jatkaa kiertotalouden edistämistä mm. satsaamalla innovaatioiden kehittämiseen ja tutkimukseen. Lisäksi EU:n tulee purkaa turvallisesti kiertotalouden esteitä kehittämällä erityisesti kemikaali-tuote-jättesäätelyn rajapintoja. EU:n on tuettava kaikessa toiminnassaan kiertotaloudelle suotuisaa toimintaympäristöä.

Keskustan mielestä tärkeitä painopistealueita ovat hiilenkierto, kestävä muovitalouden edistäminen, akkujen ja akkumetallien kierrätyksen tutkimus- ja kehitystyö sekä tekstiilien kiertotalouden kehittäminen. Muovien kemiallisen kierrätyksen mahdollisuuksia tulee kehittää, jotta kierrätysmuovituotteiden jalostusarvoa ja laatua voidaan nostaa ja niiden kysyntää lisätä. Liikenteen sähköistymisen ja eurooppalaisen akkuteollisuuden kannalta, akkumetallien, etenkin harvinaisten maametalien, kierrättämisen kustannustehokkaat menetelmät ja niiden tutkimus- ja kehitystyö ovat avainasemassa.

EU:n tulisi kehittää muovistrategian kaltainen kokonaisvaltainen tekstiilistrategia, jossa paneuduttaisiin koko tekstiilien tuotantoketjuun tuotesuunnittelusta niiden kierrätettävyyteen

ja kierrätysmateriaalien hyödyntämiseen tuotannossa. Tavoitteena tulisi olla tuottaa laadukkaampia ja kestävämpiä, korjattavia vaatteita ja muita tekstiilejä.

3.3 Ilmastotavoitteet saavutetaan kestävällä uusiutuvien raaka-aineiden käytöllä

Keskusta haluaa, että nopeiden toimien lisäksi EU:n pitää olla johdonmukainen politiikassaan. Samanaikaisesti ei voida asettaa entistä kovempia ilmastotavoitteita ja toisaalta edelleen tiukentaa lainsäädäntöä uusiutuvien raaka-aineiden käytön osalta. Tästä esimerkkinä puupohjainen biomassa, jonka käyttöä kestävyuden rajoissa ei tule rajoittaa lisäämällä säädöksiä ja byrokratiaa. Uusiutuvia raaka-aineita on voitava jatkossakin käyttää määritellyn kestävyuden rajoissa.

Metsien merkitys hiilinieluna on keskeinen ilmastonmuutoksen torjunnassa. Suomessa metsät kasvavat jatkuvasti, joten myös nielu kasvavat. Hiilinielujen kasvattaminen on tuotava myös kuluttajan arkisten päätösten tasolle. Kun esimerkiksi maksat tankkauksen autoosi, samalla pitäisi pystyä osallistumaan vapaaehtoisesti tai tuotteen hinnassa esimerkiksi metsän istuttamiseen.

Uusiutuvien raaka-aineiden entistä monipuolisemman käytön lisäksi keskusta haluaa nostaa esille teknologian ja sen edelleen kehittämisen. Meillä on jo nyt teknologiaa kaapata hiilidioksidia tehtaan tai lämpölaitoksen piipusta tai hajottaa vettä hapeksi ja vedyksi. Hiilidioksidista ja vedystä kyetään puolestaan tekemään mitä erilaisempia tuotteita. Teknologian kehityksen mahdollistaa osaltaan merkittävästi halventunut aurinko- ja tuulienergia. Tämän osaamisen vieminen Afrikkaan voi luoda siellä valtavan määrän uusia mahdollisuuksia, kun kykenemme luomaan ilmasta kaapattavasta hiilidioksidista muokkaamaan teknologiaa hyödyntäen esimerkiksi puhdasta vettä. Keskusta haluaa, että Suomi on edelläkävijä tässä työssä. Osaamista on kehitettävä edelleen ja sitä on kyettävä myymään niin Eurooppaan kun maanosan ulkopuolellekin. Keskusta painot-

taa konkretian tärkeyttä myös ilmastopoliittisessa keskustelussa.

Keskusta haluaa, että Euroopan unionilla on kunnianhimoiset tavoitteet myös uusiutuvan energian osalta. Unionin on päästävä eroon fossiilista polttoaineista ja kyettävä hyödyntämään entistä paremmin ja kestävämmiin uusiutuvan energian lähteitä. Meillä ei ole aikaa odottaa seuraavia vuosia tai vuosikymmeniä. On toimittava heti.

EU:n päästökauppaa on keskustan mielestä kehitettävä niin, että päästöt tulevat kalliiksi ja ohjaavat energian tuotantoa ja muuta teollisuutta investoimaan ilmastoystävälliseen teknologiaan. Keskustalaisten johdolla on myös ajettu kiinteistökohtaisen lämmityksen sisällyttämistä päästökauppaan.

Keskusta haluaa edistää bioenergiälähteiden ja uusiutuvan energian hyödyntämistä tehokkaasti myös sähkön ja lämmön tuotannossa sekä vähäpäästöisenä liikennepolttoaineena. Hajautettua energiantuotantoa on suosittava siirtokustannusten vähentämiseksi ja huoltovarmuuden parantamiseksi.

Kotieläinten lannan, peltobiomassan ja jätevesiviemärien bioenergian hyödyntämistä tulee edistää niin energia- kuin myös ilmastopoliittisista syistä. Kierrätyskelvottomien muovijätteiden polttamisella suojellaan myös vesiä mikromuovien haitoilta.

3.4 Rahoitukseltaan vahva maatalouspolitiikka eurooppalaisten turvana

Kilpailukykyinen maatalous on elinehto suomalaiselle elintarviketuotannolle. Ilman alkutuotantoa meillä ei ole mahdollista ylläpitää laajaa elintarvikkeiden jalostusteollisuutta. Huoltovarmuutemme perustuu kotimaiseen tuotantoon ja myös siksi siitä on pidettävä kiinni.

Tämä vuosi on kriittinen EU:n uuden maatalouspolitiikan lainsäädännön valmistelussa. Komission esitys oli rahoitukseltaan huono, emmekä voi sitä hyväksyä. Sen sijaan olem-

me tyytyväisiä EU:n komission uuteen lähestymistapaan, jossa valvonnoissa ja maatalouspolitiikan toteuttamisessa tarjotaan lisää päätösvaltaa jäsenmaille. Keskusta haluaa Suomen tavoittelevan vähintäänkin nykyisen kaltaista saantoa tulevissa rahoituskehysneuvotteluissa. Tulevaa tukijärjestelmää laadittaessa on pohdittava, miten ja mihin rahoitus kohdennetaan tehokkaasti.

Kestävä ruuantuotanto on turvattava kaikissa EU-maissa, kuten tähänkin asti on tehty. Luonnonolojen vaikutusta tuotantoon on tasattava maatalouspolitiikan keinoin, jotta myös epäsuotuisilla alueilla tuotanto voi säilyä yhteisillä markkinoilla. Vaikuttamistyötä on tehty keskustajohtoisesti runsaasti ja työ jatkuu. Keskusta painottaa, ettei Suomi voi tässä kamppailussa epäonnistua.

Vastuullisesti tuotetut eläinperäiset tuotteet kuuluvat suomalaisten ruokalautasille myös tulevaisuudessa. Keskustan mielestä tukia pitää suunnata nykyistä enemmän aktiiviviljelijöille, jotta voimme kehittää maataloutta yhä paremmaksi. Esimerkiksi eläinten hyvinvointikorvaus on suomalaisen maatalouspolitiikan tuottama innovaatio, jolla hyvin konkreettisesti parannetaan eläinten hyvinvointia. Sen osuutta tulee seuraavalla EU:n maatalouspolitiikan ohjelmakaudella kasvattaa.

Suomen eläinsuojelulainsäädäntö on kansainvälisesti verrattuna hyvin korkealla tasolla. Sikojen separoita ei typistetä eikä kanojen nokkia katkota. Suomen tulee aktiivisesti edistää separoiden tyypistämisen kieltoa koko EU:n alueella. Suomessa ei myöskään käytetä antibiootteja ennaltaehkäisevästi vaan aina tarpeeseen. Nykyiset suomalaisen maatalouden kriteerit tulee saada EU:n maatalouspolitiikan sääntöihin ja maatalouden toimintatavat muuallakin tavoin yhtä vastuullisiksi kuin Suomessa. Eläinten hyvinvointia on parannettava lähtökohtaisesti EU-tasolla. Keskusta pitää tärkeänä, että EU säädösten avulla kehitetään myös jäsenvaltioiden elintarviketurvallisuutta, valvontaa ja ruuan laatua pohjoismaiselle tasolle.

Maatalouspolitiikan lähtökohtana tulee olla, että ruokajärjestelmä työllistää ja luo taloudellista hyvinvointia vielä nykyistä useammalle kansalaiselleen. Euroopan unionin tulee olla edelläkävijä vastuullisemmin ruokajärjestelmän kehittämisessä, mihin se riittävän suurena sisämarkkinana pystyy.

Maatalouspolitiikan keinoin on torjuttu ilmastomuutosta ja ympäristöhaasteita jo pitkään. Kansalaisten tahtotilan kasvaessa maatalouspolitiikan merkitys globaalien haasteiden ratkojana kasvaa. Tarvitsemme jokaisen peltohehtaarin työhön terveellisen ruuan, hiilensidonnan, monimuotoisuuden ja vesistöjen suojelemisen sekä eläinten hyvinvoinnin puolesta. Maatalouspolitiikalla on myös suora yhteys maaseudun elinvoiman turvaamiseen. Maatalouspolitiikan uudistamisen lähtökohtana tulee olla yhä kilpailukykyisimmän toimintaympäristön varmistaminen viljelijöille, sekä suuremman lisäarvon tuottaminen veronmaksajille. Hallinnollisen taakan keventämistä ja haitallisen byrokratian purkamista on jatkettava määrätietoisesti.

3.5 Kestävällä metsänhoidolla turvataan luonnon monimuotoisuus ja hiilinielut

Metsät ovat suomalaista kansallisomaisuutta, kulttuuriperintöä ja taloutemme selkäranka. Metsäpolitiikka kuuluu jäsenmaiden toimivaltaan. Kansallista kestävää metsänhoitoa on rohkeasti puolustettava. Metsien luonnon monimuotoisuudesta on pidettävä huolta.

Suomen on osallistuttava aktiivisesti, aloitteellisesti ja ennakoivasti metsiä koskevaan EU:n päätöksentekoon, joka on kasvussa ja jakautunut eri politiikan sektoreille. EU:n vuoteen 2050 ulottuvan nollahiilipäästöihin tavoittelevan energia- ja ilmastostrategian ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toimeenpano luovat painetta uudistaa metsiin liittyvää lainsäädäntöä EU:ssa. EU:n metsästrategian avulla pyritään koordinoimaan ja hahmottamaan metsiin liittyviä kokonaisuuksia. Vuoteen 2020 ulottuva metsästrategia on päivitettävä, jotta turvataan metsää

koskevan EU-lainsäädännön linjakuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Suomessa on maailman paras kestävän metsänhoidon ja metsäpohjaisen raaka-aineen käytön osaaminen. EU-politiikan tulee luoda kannustimia puutuotteiden pitkäaikaiseen ja monipuoliseen käyttöön ja puun sivuvirtojen hyödyntämiseen myös energiakäytössä. Puun kasvaessa metsäpohjainen biomassa sitoo hiiltä, minkä vuoksi sen tulee nähdä jatkossakin kestävänä raaka-aineena. EU:n hiilinielulaskennan tulee pohjautua nykyiseen ja tulevaisuuden metsien käyttöön, jonka läh- tökohtana on puuston kasvun turvaaminen.

4. Huolenpitoa eurooppalaisista

4.1 Yhtenäisempää EU:ta rakennetaan vahvalla aluepolitiikalla

Yhtenäisyytensä vahvistamiseksi unioni tarvitsee edelleen vahvaa alue- ja rakennepolitiikkaa. Keskusta on varma siitä, että se koituu myös vanhempien jäsenmaiden (ns. nettomaksajien hyödyksi).

Nimensä mukaisesti EU:n koheesiopolitiikka on kuin liima, joka pitää unionin koossa. EU:n yhtenäisyys edellyttää erityisesti sitä, että jäsenmaiden väliset kehityserot eivät kasva kohtuuttoman suuriksi. Koheesiopolitiikka ja rakennerahastot käynnistyivät 1980-luvulla, kun EU ryhtyi kehittämään sisämarkkinoita, jotka perustuvat ihmisten, tavaroiden, pääomien ja palveluiden vapaaseen liikkumiseen. Kun pääomien vapaalla liikkuvuudella on taipumus keskittää väestöä ja vaurautta, rakennerahastot luotiin hidastamaan keskittymistä unionin vauraimpiin jäsenmaihiin. 1990-luvun lopulta alkaen rakennerahastot ovat olleet maatalouden ja maaseudun kehittämisen ohella EU:n budjetin suurin pääluokka.

Keskusta kannattaa budjetiltaan vahvaa eurooppalaista koheesiopolitiikkaa. Rahoituksen on myös jatkossa oltava koko Euroopan kattavaa. Keskusta kannattaa sitä, että rahoitus tukee jatkossa entistä enemmän jäsenmaiden toimia työllisyyden ja kasvun parantamiseksi. Keskusta tukee rahoitukseen sisällytettyä ehdollisuuden elementtiä. Eli jos jokin jäsenmaa ei noudata oikeusvaltioperiaatetta, maalta voidaan jäädyyttää koheesiovaroja.

Suomen kannalta keskusta pitää keskeisenä Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutuksen huomioimista osana koheesiorahoitusta. EU:lta saatu tuki harvaan asutuille alueille on merkityksellistä alueiden kehityksen kannalta. Pohjoisen harvan asutuksen erityistuki on kirjattu liittymissopimukseemme. Neuvotteluissa seuraavista rahoituskehyksistä

Suomen on taisteltava rahoituksen taso vähintäänkin nykyisen kaltaiseksi. Tähän tavoitteeseen päästäkseen harvan asutuksen rahoituksen kerrointa tässä kohtaa on kyettävä kasvattamaan. Koheesiopolitiikan rahoituksella on entistä vahvemmin oltava tiettyjä laadullisia ehtoja. Suomi toimii esimerkkinä siinä, kuinka tätä rahoitusta käytetty nimenomaan uuden tutkimuksen ja tuotekehityksen luomiseen.

Keskusta kannattaa myös uusia rahanjaollisia kriteereitä, jos näillä pystytään takaamaan Suomen kokonaissaannon säilyminen nykyisenkaltaisena. Kansallisesti aluetukiraha tulee edelleen jakaa painottuen harvaanastuville alueille. Keskusta painottaa myös läheisyysperiaatteen toteutumista aluepolitiikassa.

4.2 Kansalaiset tarvitsevat vahvan sosiaalisen ulottuvuuden

Unionin tarvitsee sosiaalista Eurooppaa, jossa kasvu ja hyvinvointi kuuluvat kaikille, jossa toteutuu sisämarkkinoiden oikeudenmukaisuus, jossa löydetään yhdessä vastauksia nuorisotyöttömyyden valtavaan ongelmaan, ja jossa taistellaan yhdessä tasa-arvon toteutumiseksi työelämässä. Keskustalle EU:n sosiaalinen ulottuvuus on välittämistä ja huolehtimista toinen toisistamme rajoista riippumatta. Se ei vaadi yhteistä sosiaaliturvaa, vaan vahvaa, vastuullista ja oikeudenmukaista taloudenpitoa, jossa on tilaa työlle, korkeatasoiselle koulutukselle ja yrittämiselle. Kysymys on myös oikeudenmukaisesta työelämästä, vahvasta työsuojelusta, mahdollisuudesta uudelleen koulutukseen sekä köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisista toimista.

Sosiaalisesta ulottuvuudesta on tullut tärkeä EU:n painopistealue. Keskusta haluaa kuitenkin painottaa, että EU:n toimivallan sosiaalipolitiikassa tulee jatkossakin rajoittaa jäsenvaltioiden toiminnan tukemiseen ja täydentämiseen.

Keskusta tukee keskeisiä sosiaalisen ulottuvuuden ja sosiaalipilarin täytäntöönpanoon tarkoitettuja lainsäädäntöaloitteita. Kasvavan

eriarvoisuuden torjunta ja perusoikeuksien turvaaminen kaikille kansalaisille ovat Keskustalle läheisiä arvoja.

Sosiaaliturvan koordinaatioasetuksen päivittäminen on tärkeää, jotta kansalaisten vapaata liikkuvuutta voidaan unionissa edistää ja estää sosiaaliturvan väärinkäytökset. Keskusta tukee Euroopan työviranomaisen perustamista koskevaa asetusehdotusta. Työviranomaisen tulee saada aikaan lisäarvoa ja valvoa EU:n alueella liikkuvan työvoiman yhdenmukaisia oikeuksia ja vastuita. Sen ei tule supistaa kansallisten viranomaisten toimivaltuuksia tai työmarkkinajärjestöjen roolia niiden valvoessa työehtosopimusten noudattamista, eikä myöskään sosiaaliturvalainsäädännön toimeenpanossa.

Työolojen avoimuutta ja ennustettavuutta koskevassa direktiiviesityksessä tulisi löytää tasapaino. Keskusta tukee työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien pääsyä sosiaalisen suojelun piiriin. Työhön sisältyvien ilmoitusvelvoitteiden ja uusien sääntöjen ei tule kuitenkaan lisätä hallinnollista taakkaa pienyrityksille. Keskusta tukee myös esitystä Euroopan sosiaalirahastosta osana vuoden 2020 jälkeistä monivuotista rahoituskehystä.

5. Osaava kasvu

5.1 Koulutuksella EU:sta globaali innovaatiokeskittymä

Euroopan Unionin investointi- ja innovaatiopolitiikan tavoitteena on yhdistää julkisin varoin tuettu tutkimus, yksityisten yritysten tutkimus- ja tuotekehitystoiminnot sekä kansalliset koulutushankkeet ja –järjestelmät. Tavoitteena on nostaa tutkimus- ja tuotekehityspanostukset tärkeimpien kilpailijamaiden (Yhdysvallat, Kiina, Japani) tasolle ja tätä kautta vahvistaa Euroopan unionin tieteellis-teollista kilpailukykyä ja innovaatiokapasiteettia. Eurooppa 2020 strategiassa on asetettu tavoitteeksi nostaa tutkimus- ja tuotekehitysmenot kolmeen prosenttiin EU:n bruttokansantuotteesta.

Keskeistä investointien ja innovaatioiden edistämiseksi on yksityisen ja julkisen sektorin toimien tehokkaampi integrointi ja koordinointi. Yksityistä sektoria on kannustettava laajentamaan investointejaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Euroopan unionin on vahvistettava tätä kehitystä omilla toimillaan.

Euroopan unionin on jatkettava julkisin varoin rahoitettuja tutkimusohjelmia, joiden tavoitteena on EU:n tieteellisen kapasiteetin ja infrastruktuurin vahvistaminen. EU voi huolehtia suurten tutkimushankkeiden rahoittamisesta ja tarjota eri maiden parhaille osaajille tutkimus- ja innovaatiomahdollisuuksia yli kansallisten rajojen.

Eurooppalaisen julkisen innovaatiopolitiikan keskeisiä toimijoita ovat yliopistot ja tutkimuslaitokset, joille on osoitettava riittävät varat perustoimintojensa ylläpitämiseen ja suurten ylikansallisten tutkimushankkeiden toteuttamiseen. Jo käynnissä olevia ohjelmia on jatkettava ja laajennettava (Horizon2020, European Research Area, European Higher Education Area, Erasmus+). Vain tätä kautta on mahdollista pitää huolta eurooppalaisen tieteen ja innovaatiopolitiikan kilpailukykyisyydestä sekä viime kädessä eurooppalai-

sen talouselämän kyvystä tuottaa hyvinvointia ja työpaikkoja EU:n kansalaisille.

Tarvitsemme uusia innovaatioita kierto- ja biotalouden edistämiseksi, uusien energiamuotojen kehittämiseksi ja liikenteen ongelmien ratkaisemiseksi. Nämä vaativat myös aktiivista panostusta yksityiseltä sektorilta, jonka kanssa julkisten tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen on oltava yhä tiiviimmässä yhteistyössä.

Yhteismarkkinoiden kehittäminen ja syventäminen tulevat lisäämään eurooppalaisten yritysten toimintakykyä, mutta täyden hyödyn saamiseksi on myös kehitettävä eurooppalaista inhimillistä osaamispohjaa, ja tässä koulutus on ensiarvoisessa roolissa.

Erasmus+ hanketta on jatkettava ja laajennettava, jotta yhä useammat eurooppalaiset nuoret saavat mahdollisuuden opiskella oman kotimaansa ulkopuolella EU-alueella. Keskustan mielestä EU:n alueella suoritetut tutkinnot tulisi automaattisesti tunnustaa toisessa EU-jäsenmaassa. Nykyinen järjestelmä, jossa tunnustamispäätös tehdään vain hakemuksesta ja jokainen hakemus käsitellään erikseen, ei mielestämme vastaa EU:n pyrkimystä tukea nuorten kansainvälistymistä.

Eräs Euroopan pahimmista ongelmista on yli 15%:iin kohoava nuorisotyöttömyys. On vaarana, että Eurooppaan syntyy kokonaan syrjäytynyt sukupolvi, joka pysyvästi menettää mahdollisuutensa työllistyä teknistyvässä ja yhä enemmän osaamista vaativassa yhteiskunnassa. Tähän haasteeseen vastaaminen on EU:n koulutusjärjestelmän keskeinen haaste. Vanhenevalla Euroopalla ei ole varaa hukata työkykyistä nuorempaa sukupolvea, vaan sille on tarjottava mahdollisuus osallistua työmarkkinoille Euroopan laajuisesti.

Vaikka koulutuspolitiikka Euroopan unionissa on kansallista, on korkeakoulujärjestelmää vahvistettava Euroopan laajuisesti siten, että myös köyhimmillä alueilla ja maissa on paremmat mahdollisuudet suorittaa korkea-

koulutuskinto. Suomella on Keskustan johdolla hyviä kokemuksia korkeakoulukentän alueellisesta laajentamisesta ja sen taloutta ja innovaatioita edistävästä vaikutuksesta.

Unionin investointi- ja innovaatiopolitiikan kärjessä tulee jatkossa olemaan entistä enemmän uudet vähähiilisyttä edistävät innovaatiot ja investoinnit infrastruktuuriin ja teollisuuteen. Infrastruktuurin kehittämisessä lähtökohtana on oltava sisämarkkinoiden esteiden purkaminen ja digitalisaation esteiden purkaminen. Infran kehityksen tulee myös edistää muita politiikkatavoitteita, kuten uudenlaisen uusiutuvan energiantuotannon ja energijärjestelmän kehittymistä, joilla tuetaan Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden täyttämistä.

Digitalisaatio mahdollistaa koko EU:n alueella hajautetun yhteiskunnan ja kannattavan liike-toiminnan myös harvaan asutuilla alueilla.

5.2 Sisämarkkinat kuntoon – EU:sta digitalisaation ja tekoälyn edelläkävijä

Sisämarkkinoiden edelleen vahvistaminen ja tehtyjen päätösten loppuunsaattaminen tulee Keskustan mielestä olla yksi tulevien vuosien prioriteeteista EU:ta kehitettäessä. Vahvat sisämarkkinat ovat lopulta pieniä ja konkreettisia tekoja arjen helpottamiseksi.

Erityisesti on kehitettävä EU:n yhteistä digitaalista yhteismarkkina-alueetta, koska informaatioteknologia tulee olemaan investointien ja innovaatioiden kannalta keskeinen talouden, teknologian ja tieteen sektori, joka vaikuttaa kaikkiin teollisuuden aloihin ja koulutukseen. Tärkeää ei ole vain tavarain, työvoiman, pääomien ja palveluiden vapaa liikkuminen, vaan yhä enenevässä määrin ns. viides liikkuvuus eli informaation, datan ja tiedon vapaa ja nopea liikkuminen Euroopan laajuisesti. Tämä koskee kaikkia talouden, tieteen, tuotannon ja yhteiskunnan kehittämisen aloja. Mitä kehittyneemmät sisämarkkinat ovat, sitä helpompaa ja edullisempaa suomalaisyritysten on viedä tuotteitaan ja palveluitaan muihin EU-maihin.

Digitaalisuuden kehittyminen tuo myös EU:n uuden eteen. Työelämä ja esimerkiksi liikenne muuttuvat tekoälyn myötä ja tulemme tarvitsemaan aivan uudenlaista osaamista ja uudenlaista tapaa toimia. Euroopan unioni on tällä hetkellä jäljessä tätä kehitystä. Keskusta haluaa EU:n tekevän tiiviimpää yhteistyötä ja selkeitä panostuksia tutkimukseen ja kehitykseen tekoälyn soveltamiseksi. Suomi on ollut aktiivinen alalla ja meitä kuullaan eurooppalaisissa pöydissä.

Seuraavalla rahoituskaudella TEN-T ydinverkkokäytävässä on Pohjanmeren – Itämeren käytävää jatkettava Helsingistä Tornion kautta Luulajaan asti. Skandinavian-Välimeren ydinverkkokäytävällä on säilytettävä osuus Venäjän raja –Hamina/Kotka –Helsinki –Turku/Naantali, jota on laajennettava Tukholmasta pohjoiseen Uumajan ja Luulajan kautta Ouluun. Keskusta suhtautuu myönteisesti Jäämeren radan sekä Tallinnan tunnelin liittämistä eurooppalaiseen TEN-T –verkkoon.

Keskusta suhtautuu kielteisesti kansallisen lentoveron käyttöönottoon. Uusi veromuoto aiheuttaisi haittaa kotimaan matkailulle, lentokentille ja alueiden tasa-arvolle.

Laajakaistarakentamisessa valtiontukea koskevaa sääntelyä on uudistettava. Tavoitteena mahdollistaa nopeiden laajakaistayhteydet rakentaminen riskittömämmin erityisesti harvemmin asutuille alueille, missä julkisen tuen tarve on suurin.

Keskustan politiikassa ”ihminen keskiössä vahvassa sisämarkkinassa” tarkoittaa myös yrittäjyyden helpottamista. Tämä tapahtuu sillä, että hallintoa ja valvontaa vähennetään entisestään. Yrittäjyydestä tulee tehdä kannattava elinkeino, jossa uskaltaa laskea itselleen tuntipalkan. Tämä voidaan esimerkiksi konkretisoida suhteellisuusperiaatetta soveltamalla.

Vahvat sisämarkkinat keksivät aina uutta. Vaikka EU:n ei tulisi toimia kuin yritys, tulee sen olla aina ajanhermolla. Kun kehitystyö

loppuu, alueen elinvoima lakkaa olemasta. Keskusta haluaa, että innovaatioita tuetaan ja kehitetään näin vahvempaa EU:ta yli rajojen. Keskustan mielestä eri korkeakoulujen yhteistyötä tulee myös edelleen tiivistää. Uudet innovaatiot eivät välttämättä synny koukoksissa ja palavereissa vaan spontaanien kohtaamisten kautta. EU:n tulee olla tällä tavoin sekä mahdollistaja että tukija.

Keskusta näkee, että sisämarkkinoiden toimivuus tulee siitä, että on helppo toimia ja liikkua. Vapaa liikkuvuus auttaa murtamaan ennakkoluuloja ja antaa vaivattoman mahdollisuuden olla mitä vaan missä vaan. Tämä ruokkii sitä, että ihmiset pystyvät saamaan vaikutteita toinen toisiltaan. Tämä tuo myös uskoa ja luottoa ihmisiin, jotka ovat EU:n sisällä, koska ihmiset elävät luottamuksen ilmapiiiristä ja sitä EU tarvitsee turvataksaan sisämarkkinansa.

5.3 EU vapaakaupan globaali johtaja ja puolustaja

Avoin ja vapaa kauppa sekä toimivimmat sisämarkkinat ovat perusedellytyksiä kasvun ja hyvinvoinnin lisäämisessä. Emme voi tässääkään käpertyä sisäänpäin. Euroopan unionissa ei ole tilaa protektionismille. Vapaakauppaneuvottelut on saatava kunnialla päätökseen ja on pyrittävä löytämään uusia kauppakumppaneita. Jos, niin kuin nyt näyttää, Yhdysvallat haluaa luopua vapaakaupan edistäjän roolistaan, EU:n on otettava myös tässä asiassa johtava rooli. Tulevana EU-puheenjohtajana tämä asia on yksi prioriteetteistamme.

Keskusta korostaa EU:n yhteisen kauppapolitiikan merkitystä unionille ja Suomelle yritysten vientimahdollisuuksien kasvattamiseksi ja siten vahvemman talouden kasvun ja työllisyyden varmistamiseksi. Keskusta kannattaa avoimen ja sääntöpohjaisen kansainvälisen kauppajärjestelmän edistämistä ja sovittujen sääntöjen ja sitoumusten tehokasta täytäntöönpanoa.

Keskusta haluaa korostaa, että EU:n käymien kauppasopimusneuvottelujen on oltava mahdollisimman avoimia ja osallistavia. Solmittavissa kauppasopimuksissa on varmistettava elintarvikkeiden, tavaroiden ja palvelujen korkeat standardit. Ympäristö- ja muiden normien tiukempaan sääntelyyn on aina oltava mahdollisuus. Sopimukset on laadittava niin, että niissä huomioidaan erityisesti pk-yritysten vientiponnistelujen edistäminen uusilla markkinoilla.

Suomen kaltaiselle pienelle ja avoimelle vientivetoiselle taloudelle vapaakaupan ja uusien kauppasopimusten hyödyt ovat kiistattomat. Vapaakaupan vastaisuuden ja globalisaatiokritiikin vahvistuttua, Suomen on toimittava EU:n etulinjassa saman mielisten maiden kanssa EU:n yhteisen kauppapolitiikan vahvistamisen puolesta.

Keskustan mielestä EU:n on tuettava avointa ja vapaata kauppaa reiluilla säännöillä sekä oltava aktiivinen kauppapolitiikan toimijana. Kun monenkeskinen kaupan vapauttaminen Maailman Kauppajärjestön kautta sakkaa, on EU:n edistettävä kahdenvälisesti kaupaa siten, että yrityksillämme olisi vapaa markkinoillepääsy, ja että tehdyt investoinnit ja riskinotot olisivat sääntely-ympäristön näkökulmasta turvassa ja ennustettavat. EU:n on oltava luomassa globaaleja markkinoita tekniikoille, joita Euroopassa kehitetään. Energian saatavuus ja huoltovarmuus ovat myös esimerkki alasta, jossa EU:n jäsenmaila on yhteisiä intressejä vaikuttaa.

Vapaakauppasopimuksissa on huomioitava eettisyys ja kestävä kehitys. Kilpailun vääritymistä on ehkäistävä. Keskusta haluaa, että EU kieltää omalla alueellaan veroparatiisit ja vaatii globaalisti samaa muilta toimijoilta. Keskustan mielestä EU:ssa tarvitaankin enemmän jäsenmaiden toimien koordinoitua veronkierron torjumiseksi. Sen sijaan verokantojen ja veronkorotusten määrittäminen tulee jatkossakin olla kansallisessa päätäntävällässä. Haluamme, että EU panostaa huippuosaamiseen, koulutukseen ja tieteeseen. EU on maailman suurin markkina-alue ja sen on oltava globaalin kilpailun ytimessä.

5.4 Talouspolitiikka ja rahaliitto uudistettava vastuullisesti

Jäsenvaltioiden on pidettävä huoli taloudestaan ja rakennettava se kestäväälle pohjalle. Tätä työtä olemme Suomessa nyt viimeisen kolmen vuoden aikana väsymättömästi tehneet. Olemme nousseet pohjalta jälleen osaksi eurooppalaista kärkikastia. Tie ei ole ollut helppo, mutta työ oli tehtävä.

Vaurauden ja vakauden pohjaa luodaan myös mitä suuremmassa määrin talous- ja rahaliiton kautta. Kansalaisille Euroopan keskuspankki näyttäytyy usein etäisenä järjestelmän osana. Mutta tosiasiaa sen rooli Euroopan taluskriisin ratkaisussa on ollut aivan ratkaiseva. Kiitos Euroopan keskuspankin mittavien rahamarkkinaoperaatioiden, korot ovat pysyneet matalina, velkaantuneekin EU-maat ovat pystyneet vakauttamaan talouksiaan.

Yhtenäinen, joustava ja kilpailukykyinen euroalue on jokaisen etu, jopa elinehto ja olemassaolon oikeutus. Finanssikriisi ja sen jälkeinen velkakriisi osoittivat euroalueen talouksien ja yhteisvaluutan heikkoudet. Jäsenmaiden taloudet ovat liian erilaisia ja eriaikaisia, talouden sopeutumis- ja suorituskyky monissa maissa heikkoja eikä yhteisiä keinoja kriisien ratkaisuun ole riittävästi. Euroalue onkin tienhaarassa. Ellei puutteita pystytä korjaamaan ennen seuraavaa kriisiä, saattaa sen aiheuttama lasku olla edellistäkin suurempi. Jokainen jäsenmaa on vastuussa omasta taloudestaan, mutta EU:n rooli on yhtä lailla merkittävä sisämarkkinoiden ja yhteisten toimielinten kehittämisessä.

Suomen ja EU:n kannalta erityisen tärkeää on, että EU-maiden työmarkkinat ovat entistä joustavampia ja työvoima liikkuu entistä enemmän. Komission juuri tekemään ehdotukseen yleiseurooppalaisesta työttömyysvakuutuksesta tulee kuitenkin suhtautua varauksella, tai ainakin varmistauduttava siitä, ettei sillä luoda järjestelmää, joka vähentää jäsenvaltioiden kiinnostusta tehdä omia, tarvittavia rakennemuutoksia. Erityisesti koulutukseen ja tutkimukseen tulee panos-

taa enemmän ja tämän aikaansaamisessa EU:lla on suuri rooli. Digitalisaatio tulee mullistamaan työmarkkinat myös Euroopassa ja mahdollistamaan työvoiman suuremman liikkuvuuden.

Sisämarkkinoiden täytyy toimia nykyistä paremmin palveluiden ja pääomien osalta. Eroja palveluiden viranomaisvaateissa maiden välillä tulisi vähentää ja edistää rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä eri maiden toimijoiden välillä. Samalla sääntelyä tulisi pyrkiä keventämään.

EU-maiden valtiontaloudet ovat päässeet jaloilleen kriisin jälkeen. Yhteisiä pelisääntöjä velkaantumisen suhteen on noudatettava ja esimerkiksi EU:n investointitukien ehtoja on sidottava tiukemmin tehtäviin rakenneuudistuksiin. Samalla työn ja yrittäjyyden verorasitusta tulisi pyrkiä vähentämään ja ohjaamaan verotusta kulutus- ja haittaverotuksen suuntaan.

Pankkiunionin loppuunsaattaminen on yksi tärkeimmistä tulevan parlamenttikauden tavoitteista. EU-maat eivät voi olla riittävän vahvoja niin kauan kuin niiden pankkisektorit eivät ole kestäviä. Niinpä pankkiunionin rakentaminen valmiiksi ja pankkien vakavaraisuuden vahvistaminen ovatkin tärkeitä tavoitteita ja valmistavat EU:ta mahdollisiin tuleviin kriiseihin. Kun pankkiunionin on loppuun saatettu ja riskejä kyetty jo hyväksytyn tiekartan mukaisesti vähentämään, on siirtyminen kohti yhteistä talletussuojaa mahdollinen.

Keskustan mielestä Euroopan talous- ja rahaliitto EMU:a tulee uudistaa. Nyt on toimittava, kun näköpiirissä ei ole välitöntä kriisiä. Meidän ajattelumme ydin on markkinakuri. Kun Suomen velkasuhde on taas painettu alle 60 prosentin, voimme vaatia sitä muiltakin. Mutta pankkiunioni on saatava valmiiksi, ja tarvitsemme askeleita sen jälkeenkin. Suomenkin pitää olla valmis ottamaan yhteisiä askeleita talous- ja rahaliiton rakenteiden parantamiseksi. Tarvitsemme nyt määrätietoisien päätöksen kokonaisuudesta ja askelmerkit, miten siihen päästään.

5.5 Rahoituskehyksillä lisäarvoa EU:sta

Keskusta haluaa, että EU:n rahoituskehysneuvotteluissa kyetään katsomaan pelkkien lukujen sijaan kokonaisuutta. Tärkeintä on, että käytetylle yhteiselle rahalle saadaan vastinetta ja sillä saadaan selkeää lisäarvoa jäsenvaltioille. Keskusta on valmis joustamaan budjetinkokonaistasossa, jos sen myötä kyetään turvaamaan Suomelle keskeiset sektorit, kuten maatalous, aluekehitys sekä tutkimus- ja kehitys. Tämän lisäksi on huolehdittava siitä, että uudet sektorit, kuten muuttoliikkeen hallinta ja puolustus saavat tarvittavan rahoituksen. Keskusta pitää vastuuttomana niiden puolueiden linjaa, jossa samanaikaisesti halutaan leikata budjetin tasoa, mutta kuitenkin lisätä tehtäviä unionille.

Keskusta vaikuttaa EU:ssa

Keskustalaiset toimijat ovat viime vuosikymmeninä olleet keskeisillä paikoilla vaikuttamassa Euroopan unioniin ja siellä tehtäviin päätöksiin. Tämä linja on jatkunut aina liittymisestä saakka, jolloin keskustalainen pääministeri Aho johdatti Suomen osaksi Euroopan unionia ja eurooppalaista yhteistyötä.

Euroopan unioni on muuttunut paljon noista päivistä. Myös tällä vaalikaudella on tapahtunut paljon. Pääministerinä olen johtanut EU-politiikkaa. Tämä on ollut monipuolisen tehtäväkenttäni yksi mielenkiintoisimmista osa-alueista.

Huippukokouksissa käytävien keskustelujen lisäksi olen huomannut myös kahdenvälisen suhteiden merkityksen. Tätä kirjoittaessani olen tavannut EU-puheenjohtajuuskauden valmistelun merkeissä lähes kaikki EU-kollegani kahdenvälisesti. Tämä on tarkoittanut reissupäiviä, mutta tiivistynyt yhteistyö monen meille ”ei niin perinteisen” kumppanimaan kanssa on kantanut hedelmää, kun vaikeista asioista on väännetty huippukokousten pikku tunneilla.

Olemme saaneet roolia käytännönläheisinä sillanrakentajina. Meiltä kysytään ja meitä kuunnellaan. Tämä on ollut myös tavoitteeni. Esimerkiksi rahaliiton kehittämisessä, maahanmuuton ratkaisujen löytymisessä, ilmastotoasioissa ja puolustuspolitiikassa olemme saavuttaneet kokoomme nähden suuren ja keskeisen roolin.

EU-parlamentissa keskusta kuuluu liberaalidemokraattiseen ALDE-ryhmään, joka on parlamentin neljänneksi suurin ryhmä. Joskus on kuulunut kritiikkiä, ettei ALDE ole sopiva kattopuolue Keskustalle. Lienee kuitenkin niin, ettei yksi yhteen -ratkaisua ole tarjollakaan. Hyvin olemme saaneet linjajamme läpi esimerkiksi ALDEn vaaliohjelman.

Tapaan ALDEn seitsemän muun pääministerin kanssa aina ennen Eurooppa-neuvoston kokouksia. Yhteinen linja on löytynyt usein, mutta luonnollista on ollut hakea keskusteluyhteyttä myös muiden ryhmittymien kollegoihin ja saada heiltä tukea.

Vaikuttaminen EU:ssa on muuten ihan ihmisten kokoista hommaa. Kun linjat on valmisteltu huolella, perustuu loppu vaikuttaminen ihmisten tuntemiseen ja vuorovaikutukseen.

Keskustalaiset ministerit ja mepit ovat olleet keskeisessä roolissa kuluneen hallituskauden ja Euroopan parlamenttikauden aikana. Ilmastopolitiikan kansainvälisissä neuvotteluissa ministeri Tiilikaisen johdolla Suomella on ollut johtava rooli neuvotteluiden edistämässä. Maatalous- ja metsäpolitiikan osalta ministeri Lepän johdolla on taisteltu maatalouden riittävän rahoituksen puolesta sekä torjuttu rajoitukset kestävä metsänkäytön osalta.

Ministeri Bernerin kovan työn tuloksena kellojen siirtelyn lopettaminen sai ratkaisevan sysäyksen ja tästä järjettömyydestä tullaan luopumaan. Suomelle tärkeää EU:n aluekehitysrahoitusta on yritetty nakertaa usealtakin suunnalta. Ministeri Lintilä on johdonmukaisesti puolustanut rahoituksen tarvetta Suomelle ja alueille. Työn tuloksena komission esityksessä suurimmat uhkatekijät kyettiin torppaamaan.

Euroopan unionin sosiaalinen ulottuvuus etenee myös useiden eri lainsäädäntöhankkeiden kautta. Ministeri Saarikko on tehnyt aktiivista työtä ja vienyt Suomen esimerkkejä myös perhepolitiikan osalta muihin EU-maihin. Ministeri Vehviläinen on tehnyt valtavan työn uudistusministerinä. EU-maissa tämä massiivinen uudistustyö on herättänyt runsaasti kiinnostusta ja onkin ollut hieno nähdä, kuinka eri maiden edustajat ovat ahkeraan vierailleet tutustumassa työhömmme.

Kaikissa näissä kysymyksissä myös keskustan kolme meppiä ovat tehneet vaikuttavaa ja arvokasta työtä. Unohtaa ei sovi myöskään Olli Rehnin panosta komissaarina;

paikka toi meille vaikutusvaltaa komissiossa. Myös suuren valiokunnan keskustalaisilla Sirkka-Liisa Anttilan johdolla on ollut iso merkitys EU-linjoihimme.

Tulevaisuudessa EU-työn kotimaassa ja Euroopassa on nivouduttava entistäkin paremmin yhteen. Teemme keskustalaista Eurooppa-politiikkaa joukkueena, jossa jokaisen panosta tarvitaan.

2019 on meille EU-supervuosi: on EU-vaalit ja Suomen EU-puheenjohtajuus. Vaalikausi alkaa isoilla asioilla, esimerkiksi EU:n seitsenvuotisesta budjettikehyksestä pitää päästä sopuun. Työ mm. maaseuturahoituksen kasvattamiseksi jatkuu. Keskustan linjat ainakin EU:n muuttoliikkeeseen, kauppapolitiikkaan ja ilmastopolitiikkaan kannattaa lukea huolella, sillä nekin ovat EU-puheenjohtajuuskautemme listalla. Varmasti myös ennakoimattomia asioita tulee pöydälle.

Jos jokin on kuitenkin varmaa, niin keskustalaista edunvalvontaa vaaditaan unionissa jatkossakin. Huolehditään siis siitä, että Keskustalla on kattava edustus Euroopan parlamentissa ja kotimaan EU-politiikan johtopaikoilla.

Juha Sipilä

Keskustan puheenjohtaja

Keskusta